

ОБЩИНА БАЛЧИК

ПЛАН за ЗАЩИТА при БЕДСТВИЯ

**(приет с Решение 78 по Протокол № 13 от 12.05.2008
година, ОбС - Балчик)**

A. ОСНОВЕН ПЛАН

I. ВЪВЕДЕНИЕ В ПЛАНА

1. Основание за разработване на плана.

Плана за защита при бедствия се разработва въз основа на чл.9, ал.(1) от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ – ДВ. Бр. 102 от 19 Декември 2006 г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007 г.)

2. Цел на плана.

Плана за защита при бедствия се разработва с цел да се повиши капацитета на органите за управление и администрацията на местно ниво за организиране и координиране на превантивната дейност, за предварително обмислено управление на действията и взаимодействията по време на бедствия, както и при възстановяване на щетите, нанесени от тях.

3. Основни задачи.

Планиране и създаване на организация за действие и взаимодействие между звената от единната спасителна система за провеждане на мероприятия по защитата на населението и собствеността и извършване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

Формиране, подготовка и поддържане в готовност за действие на органи за управление, сили и средства, предназначени за предотвратяване и ликвидиране на последствията от бедствия и аварии.

Изграждане и поддържане в готовност на системи за управление, наблюдение и контрол, информация, оповестяване и известяване на населението за потенциални опасности, бедствия и аварии.

Поддържане съгласно международните стандарти на националните сеизмологични, метеорологични и хидрологични системи за наблюдения и прогнози и своевременното използване на резултатите от тях в общината.

Осигуряване на регулярни прогнози за времето и прогнози за разпространението в атмосферата на радиоактивни или токсични вещества на базата на компютърни системи за ранно предупреждение.

Създаване на резерви от финансови и материални средства в общината и стопанските дружества.

Организиране и поддържане на реда, сигурността и опазване на собствеността в засегнатите райони.

Строго спазване на националното законодателство и международните споразумения.

Всестранно осигуряване на мероприятията по защита на населението и националното стопанство при бедствия.

4. Връзка с други планове.

Плана за защита при бедствия е в непосредствена връзка с Плана за управление при кризи и обектовите планове за защита при бедствия

изготвени от потенциално опасните обекти и обектите на общинската критична инфраструктура (търговски дружества, еднолични търговци и юридически лица).

5. Въвеждане на плана в действие.

- Планът се въвежда в действие след обявяване на “бедствено” или “кризисно” положение, обхващащо територията на общината; допуска се планът да се въведе в действие и без обявяване на „бедствено” или „кризисно” положение;
- общинският съвет по сигурност и управление при кризи, в режим на ”виртуален команден център”, уяснява съответствието на прогнозата от плана с действителната обстановка и изготвя предложение за внасяне на корекции в предварително планираните дейности;
- на базата на изготвеното предложение, кметът издава заповед за привеждане в готовност на общинските сили за реагиране и формираните към общината и населените места в района на събитието доброволни формирования, и съгласува с операторите на застрашени обекти и системи от критичната инфраструктура, въвеждането на техните сили;
- кметът на общината може да делегира права на секретаря на общинския съвет по сигурност и управление при кризи права да привлича допълнителни сили и средства;
- при необходимост се въвеждат, след съгласуване и (или): средства на основните и другите съставни части на Единната спасителна система /ГД”НС”ГЗ”, „РС”ПБЗН”, центрове за спешна медицинска помощ и други лечебни заведения, намиращи се на територията на общината, а когато не са налични или достатъчни – от съседни общини; сили и средства на незастрашени обекти от общинската критична инфраструктура /търговски дружества, еднолични търговци и юридически лица с нестопанска цел/, по разпореждане на кмета с мотивирано искане до техните ръководители или упълномощени лица /оперативни дежурни/;
- всички заповеди, разпореждания и указания се документират.

II. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1.Физикогеографска характеристика на общината

1.1. Териториални административни граници на общината

Община Балчик е разположена в най-източната част на Дунавската равнина и заема югоизточната част на област Добрич. На север тя граничи с община Генерал Тошево, на изток с Каварна, на югозапад с Аксаково, на запад с община Добрич-селска и на юг с Черно море. Община Балчик е една от 14-те общини разположени на 378 километровата брегова ивица на Черно море. Заема територия от 524,2 км², 419 256 дка селскостопански фонд, 64 000 дка гори и 30 км брегова ивица. Сегашната община се формира от 19 села, с градски център Балчик.

Разстояния:

- от столицата София: 530 км
- от Областния център Добрич: 36 км
- от морската столица Варна: 48 км
- от най-близкото ГКПП Дуранкулак: 57 км

1.2. Описание на релефа;

Община Балчик попада в Добруджанския геоморфоложки район (Балчишко - Франгенски подрайон). Територията ѝ има ясно географско деление – брегова ивица и Добруджанско плато. *Първият район* покрива бреговата ивица и долината на Батова река. Характеризира се с височинен релеф до 150 м. над морското равнище. Морският бряг в частта при устието на Батова река е нисък, зает от дългата плажова ивица Кранево-Албена (с обща площ около 27 ха). Западно от нея е обширната гориста низина “Балтата”. В останалата част от крайбрежието, бреговият склон е по-висок, но достъпен, на места терасиран от свлачища и по тази причина - неблагоприятен за строителство. Плажовите ивици са скромни и възлизат само на около 3,3 ха.

Вторият географски район обхваща част от Добруджанската равнина с надморска височина 150 - 250 м. Има платовиден, леко хълмист релеф. Скатът на Добруджанското плато постепенно се отдръпва от бреговата линия, като при Балчишка Тузла е на около километър, а при долината на р.Батова – далеч по-навътре.

Свлачищните процеси в общината пораждат един от най-сериозните проблеми пред нейното битуване и развитие. Свлачищата заемат голяма част

от приморската територия, както и части от долината на р.Батова. Регистрирани са 7 свлачищни района¹ и 9 локални свлачища². Свлачищният амфитеатър при Балчик е един от най-характерните по крайбрежието, както и с най-значими щети. Повечето свлачищни процеси са проявление на естествени, природни причини, но много от тях са активизирани от неудачна антропогенна дейност- нарушен режим на подземните и повърхностни води, течове от водоснабдителната мрежа, недоизградена канализация, несъобразено строителство. В цялата крайбрежна зона от Икантълъка до с.Кранево, а също и в долината на Батова река, не се препоръчва строителство на високи сгради и тежки съоръжения. Ефективните укрепителни работи в зоната на активните свлачища, както и превантивните дейности, следва да продължат.

С изключение на ниския бряг при устието на р.Батова, почти цялата брегова ивица е изложена на *интензивна абразия*. Благодарение на изградените дамби и буни, по-голямата част от брега между Албена и Балчик е защитена от щормовото въздействие на морето. Източно от Балчик (до Балчишка Тузла), интензивната абразия продължава и заплашва брега с мащабни свличания.

Стръмните брегове на суходолията и скалистите (и свлачищни) части от крайбрежната ивица, в голямата си част са ерозирани. Преобладава *площната ерозия*. Равнинният характер на територията, слабата лесистост и силните северни ветрове създават предпоставки за развитие на ветрова ерозия. Важна почво-защитна роля имат създадените полезащитни горски пояси и държавните защитни горски пояси. Полезащитните пояси имат и снего-задържаща роля, с което подобряват влагозапасяването на почвите и същевременно осигуряват защита на есенните посеви.

1.3. Хидрография

Територията на община Балчик е *бедна на повърхностно течащи води* (само долните течения на реките Батова и Краневска). Районът е набразден от множество суходолия, които се пълнят с вода само при обилни дъждове и снеготопене. Речният максимум е през пролетта, а минимумът е в средата на лятото и началото на есента.

Районът в близост до Черноморското крайбрежие и Батова река е сравнително водообилен. *Подземните води* в района се черпят главно чрез каптиране на изворите. Три от тях са включени във водопроводната мрежа, а другите 35 са оставени свободно да изтичат. Ползването им за напояване е преустановено.

Крайбрежието е богато и на *минерални води*. Най-значимо е находището на *Албена* – с дебит от 103 л/с, температура 28-30°. Водата е подходяща за питейни нужди, балнеолечение и профилактика. Находищата в

¹ Тузлата, Източни Караманлии, Хоризонт, Момчил, Фиш-Фиш, Балчик-тепета, Река Батова.

² Пречиствателна станция, Казино “Чайка – ул.Тимок”, ул.Ехо, ул.Захари Зограф, църква “Св.Георги”, ЕСПУ-автогара, Нов плаж-буни-дамба, Почивно дело, Албена.

Балчик, Кранево и Балчишка Тузла са с дебити, съответно 6, 40 и 13,5 л/с и температура от 23° до 32°.

2. Климатична характеристика на общината.

Територията на общината попада в Умерено-континенталната климатична подобласт - Източен климатичен район на Дунавската равнина и Черноморската климатична подобласт - Климатичен район на Северното Черноморие.

Климатичният район на Северното Черноморие се характеризира със сравнително по-високи средногодишни и сезонни температури, по-кратки периоди на заснежаване, по-ниски средногодишни суми на валежите. Средната годишна температура е 12°C. Зимата е мека, лятото е слънчево и топло. Настъпването на пролетта малко закъснява поради охлаждащото влияние на морето. Есента е по-топла от пролетта с около 2 до 5°.

Източният климатичен район на Дунавската равнина обхваща останалата част от територията на общината. Вследствие на близостта на морето, континенталният характер на климата е смекчен и се доближава до климата на Северното Черноморие. Характеризира с по-ниски средногодишни и сезонни температури, по-продължителни периоди на заснежаване. Зимата е сравнително мека, пролетта е хладна и настъпва с няколко дни по-рано от тази на крайбрежието.

Валежите са по-високи, но недостатъчни – 500-550 мм ср. г. с максимум през есента и минимум през зимата и пролетта. Засушаванията през топлия сезон нанасят щети на селското стопанство.

Преобладаващите ветрове са северозападните. Характерни за района са силните северни ветрове през зимата, които на места издухват снежната покривка и причиняват измръзване на есенните култури, а снего-навяванията по пътищата затрудняват транспорта. Това е наложило създаването на полезащитни пояси. Характерно за зимните месеци е и скрежо-образуването и обледяването, водещо до аварии в електрозахранването.

3. Демографска характеристика на общината

3.1. Списък на селищата в общината

Населени места

№	Населено място	Надморска височина м.	Площ, хил. м ²	Население, бр.	Гъстота на населението, души/ км ²
1.	Балчик	199	74 411	13 676	183.8
2.	Безводица	278	23 621	346	14.5
3.	Бобовец	223	6 390	151	23.6
4.	Брястово	200		6	
5.	Гурково	200	55 927	562	10.1

6.	Дропла	200-299	32 202	357	11.1
7.	Дъбрава	100-199	21 633	187	8.6
8.	Змеево	258	27 875	327	11.7
9.	Карвуна	200-299	21 047	6	0.3
10.	Кранево	142	16 500	713	43.2
11.	Кремена	226	17 885	140	7.8
12.	Ляхово	200-299	7 912	473	59.8
13.	Оброчище	135	28 713	2 486	86.6
14.	Преспа	254	18 212	214	11.7
15.	Рогачево	86	19 240	189	9.8
16.	Сенокос	200-299	23 945	648	27.1
17.	Соколово	200-299	41 174	1 130	27.4
18.	Стражица	200-299	8 633	423	49
19.	Тригорци	196	30 718	154	5
20.	Храброво	200-299	15 366	74	4.8
21.	Царичино	200	20 196	161	8
22.	Църква	79	12 643	314	24.8

3.2. Численост на населението във всяко селище.

Населението на община Балчик наброява 22737 д. (03.08.2007 г.) – 10 % от населението на областта. В демографското развитие на общината се наблюдават няколко етапа през последните 50 г.: нарастване на населението до средата на 70-те години на миналия век; намаление за периода 1975-1992 г. и *задържане*³ – за периода между последните две преброявания (1992-2001 г.). Населението на гр. Балчик нараства до 1985 г. и след това се стабилизира в диапазона 12-13 хил.д.

3.3. Гъстота на населението.

В град Балчик е съсредоточено 55 % (11 676 д.) от населението на общината и през последните 5 г. не се наблюдават съществени изменения. В община Балчик е разположен и к.к.Албена - селищно образувание с национално значение.

4. Стопанска характеристика на общината.

Индустрията в община Балчик е с минимално значение.

Флора и фауна

По състав, горите в общината са *широколистни*, с малки изключения в противоерозионните залесявания (с черен бор и кедър). Представени са от естествено растящи видове⁴, полезащитни пояси⁵ и площни залесявания.

³ За разлика от областта като цяло, където населението постоянно намалява

⁴ Келяв габър, цер, мъждрян, полски ясен, летен дъб, благун, космат дъб, ...

Преобладават нискостеблените гори. Тревните партери на горите и тревните площи представят богато разнообразие⁶.

Фауната, обитаваща територията на общината се характеризира с присъствието на специфични степни елементи⁷. Най-многобройната група бозайници е представена от хищниците⁸, следвана от чифтокопитните⁹ и гризачите¹⁰. Особено богато е разнообразието на птици – както прелетни, така и зимуващи.

Поземлени ресурси

Общата площ на територията на община Балчик е 524153 дка¹¹, което представлява 11,1% от територията на област Добрич.

ВИДОВЕ ТЕРИТОРИИ	дка	дял
ЗЕМЕДЕЛСКИ	419256	80,0%
ГОРСКИ	64000	12,2%
УРБАНИЗИРАНИ	30749	5,9%
ТРАНСПОРТ И ИНФРАСТРУКТУРА	8205	1,6%
ДОБИВ НА ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ И ТБО	1049	0,2%
ВОДНИ ТЕЧЕНИЯ И ПЛОЩИ	894	0,2%

Земеделските територии заемат общо 419256 дка (80% от площта на общината при средно за страната 58,7%). Обработваемата земя в земеделските територии¹² е с обща площ 386840 дка. Най-голям дял заемат нивите – 377570 дка (97,6% от обработваемите земи). Трайните насаждения са само 7300 дка (1,9%), ливадите – 346 дка (0,1%) и други обработваеми земи – 1624 дка (0,4%). Изградени са 3040 дка *поливни площи* за напояване от държавни водоизточници. Всички поливни площи се отчитат като годни за напояване, но на практика поливното земеделие в общината е преустановено.

⁵ Цер, благуи, планински ясен, гледичия, акация, шестил, клен, явор, орех,

⁶ Житни треви, острица, подбиче, машерка, коприва, жълт кантарион, жълтоцфтящ равнец, метличина и много други;

⁷ Най-многочислени видове в района са обикновена полевка, горски и домашни мишки, жаба, кримски гущер, смок стрелец

⁸ Лисица, дива котка, язовец, чакал, златка, бялка, невестулка;

⁹ Благороден елен, елен лопатар, сърна, муфлон, диви свине и др.

¹⁰ Заек, катерица, лалугер

¹¹ *Източник:* Агенция по кадастъра към МРРБ, към 31.12.2000 година” (последен баланс).

¹² Общата площ на обработваемата земя във всички видове територии на общината е 388189 дка. На човек от населението се падат по 17,5 дка обработваема земя, който показател е близо три пъти по-висок от средния за страната – 6,3 дка/ч, близък до средния за област Добрич – 16,5 дка/ч, и значително по-висок от средния за Североизточния район за планиране – 9,2 дка/ч. Диференциацията на показателя само за земеделските територии в отделните землища на населените места варира в твърде широки граници, като достига и екстремни стойности. Докато в землището на гр. Балчик се падат по 3,5 дка/ч обработваема земя, на с. Оброчище – 4,7 дка/ч и т.н., то в землището на с. Тригорци показателят достига стойност 143,8 дка/ч, а на с. Карвуна – 178,5 дка/ч.

Горските територии включват площта на Държавния горски фонд, в т.ч. полезащитните горски пояси и заемат 64000 дка (12,2%, при средно за страната 33,6%). Залесената част от горските територии, заедно с горите, създадени върху земеделски земи, е 60417 дка, или 11,5% от територията на общината. С най-голям дял гори (30-40%) са землищата на селата Рогачево, Кранево, Църква и Оброчище. Основната част са горските полезащитни пояси. Останалите гори са с малки площи и разпокъсани между обработваемите земи. Балансът на територията се допълва от 5,9% “*населени места и други урбанизирани територии*” (19369 дка населени места, 356 дка курортни комплекси, 2703 дка вилни зони, 1245 дка промишлени и складови зони, 6073 дка застроени терени извън регулация и 1003 дка гробища и извън-селищни паркове), 0,2% “*водни течения и площи*”, 0,3% “*територии за добив на полезни изкопаеми и депа за отпадъци*” и 1,6% “*територии за техническа инфраструктура*” (при средно за страната 0,6%).

Предучилищно образование

Предучилищното образование в общината включва 14 детски градини, посещавани от 712 деца в 34 групи.

Общо и професионално образование

Училищната мрежа в общината включва 12 училища, от които 9 общински и 3 държавни. В тях се обучават общо 2430 ученика.

Специалните училища са представени от помощно училище в с. Кранево и основно санитарно училище в гр. Балчик.

Здравеопазване

Здравеопазването в общината е осигурено с добре развита мрежа от лечебни заведения. Болничната помощ се осигурява от модерно много-профилно заведение със 120 легла в 6 клинични отделения (МБАЛ - Балчик" ЕООД). Базата е с много добри пространствени условия, с болнични стаи от боксов тип, включени в единна система за наблюдение. Обслужва се от 17 висококвалифицирани лекари.

Лечебните заведения за *извън-болнична помощ* са представени от Медицински център Балчик (15 лекари), Център за спешна медицинска помощ (5 лекари), медико-диагностична и медико-техническа лаборатория, микробиологична лаборатория, 14 общо-практикуващи лекари¹³ и 10 стоматолози.

Обобщената оценка е, че системата на здравно обслужване в община Балчик е сравнително добре организирана, материално и кадрово обезпечена.

Средства за настаняване

¹³ Включително в 6 от по-големите села - Кранево, Дропла, Соколово, Сенокос, Гурково и Оброчище;

Легловата база е съсредоточена в к.к.Албена, с.Кранево, гр.Балчик и вилните зони¹⁴. Към 2004 г., тези локализации са предлагали общо 27222 легла в стандартни и семейни хотели, квартири, вили, почивни станции, къмпинги и бунгала. Разпределението по видове подслон и локализации е представено в долната таблица:

Средства за настаняване в община Балчик

	ОБЩО	Балчик	Кранево	Албена
ХОТЕЛИ	80	20	18	42
Легла в хотели	19109	1735	3426	13948
СЕМЕЙНИ ХОТЕЛИ	24	11	12	1
Легла в сем. хотели	675	274	381	20
САМОСТОЯТЕЛНИ СТАИ	600	355	245	0
Легла в самост. стаи	4660	1735	2925	0
КЪЩИ	13	5	8	0
Легла в къщи	214	80	134	0
ПОЧИВНИ СТАНЦИИ	18	4	1	13
Легла в почивни станции	1244	265	183	796
БУНГАЛА	14	6	6	2
Легла в бунгала	760	300	325	135
КЪМПИНГИ	1	0	0	1
Легла вкъмпинги	560	0	0	560

Източник: Общинска администрация, Балчик

Растениевъдство

Над 77% от територията на общината е заета от земеделски земи (405 028 дка). Около 93% от тях са плодородни ниви (373 601 дка). Основна култура е пшеницата, следвана от слънчоглед, царевица и бобови. Първите три култури заемат 73,5% от обработваемата земя. Фуражните култури са с незначителни и намаляващи площи.

Животновъдство

Животновъдството е дребно, съсредоточено в частния сектор и полунатурализирано. Статистическата картина е следната:

Животновъдство в община Балчик 2003-2004 (видове животни)

Видове животни	2003	2004	индекс
-----------------------	-------------	-------------	---------------

¹⁴ Овчаровски плаж (338 дка), Сборно място (315 дка), Фиш-Фиш (195 дка), Изгрев (350 дка), Бели скали (262 дка), Момчил (300 дка), Кулака (298 дка), както и незаконно застроени – Овчаровски плаж – юг, Две чешми, Сухите лозя, Орехите, Ак Бунар, Поляните (край Кранево)

			2004/2003
Говеда общо	1790	1890	105.6
в т.ч крави	1054	1120	106.3
Овце общо	7390	7200	97.4
в т.ч. овце майки	5210	5300	101.7
Кози общо	5410	4620	85.4
в т.ч. кози майки	3860	3000	77.7
Свине общо	4320	3000	88.0
в т.ч свине майки	315	355	112.7
Зайци	1770	1650	93.2
Пчелни семейства	1825	2000	109.5

Енергийна инфраструктура

Електрозахранването на общината се осигурява от общата електроенергийна система на страната посредством трансформаторните подстанции 110/20кв - п/ст Балчик и п/ст Албена, във всяка от които инсталираните трансформаторни мощности са 2x 25 ква. Подстанцията Балчик е включена двустранно в системата 110 kV, като има връзки с подстанцията "Каварна" и подстанцията "Златни пясъци" (през подстанцията "Албена").

Населените места се захранват от 20 броя изводи 20 кв от подстанциите, като електроразпределителната мрежа е добре развита, с изградени 230 бр трансформаторни постове с общо 109 000 ква инсталирана трансформаторна мощност.

Като цяло, електроенергийната мрежа е оразмерявана за товари, по-големи от сегашните и има възможности за допълнително натоварване, поне що се отнася до "тила" на общината, но по крайбрежието интензивното ново строителство налага разширяването ѝ. Необходимо е *изграждане на нови трансформаторни постове* (мачтов тип) за вилните зони "Белите скали", "Сборно място", "Изгрев", "Момчил" и селата Кранево и Рогачево (със съответните въздушни и кабелни електропроводи СН и НН). Разширяването на мрежата налага и *изграждането на възлови станции - в.с."Кранево 2" и в.с. "Рогачево"*. Освен това, е необходима и поэтапна *реконструкция на мрежата НН* за отделните квартали на Балчик и вилните зони, а също и за селата Кранево и Рогачево.

По отношение на електропреносната мрежа 110кв, в момента се прави цялостна преоценка на изградеността на системата ВН в района и необходимостта от нови мощности или допълнителни връзки на 110 кв за повишаване сигурността на захранване.

В общината *няма алтернативно енергоснабдяване* - не са изградени вятърни електроцентрали, липсва газоснабдителна мрежа за битови и обществени потребители.

Съобщителна инфраструктура

Община Балчик се обслужва от една цифрова АТЦ "Сименс", монтирана в кк "Албена", с изнесени абонатни стълпала (RSU) в с. Кранево и гр. Балчик и от пет броя крайни аналогови АТЦ в селата с общ капацитет 10 000 номера. Действащите телефонни постове през 2004 г са 8503, като 7276 от тях са цифрови. Всички крайни централи са включени към цифрова АМТЦ - Варна, чрез която имат входяща и изходяща връзка с националната съобщителна мрежа. Чрез възлова АМТЦ - Балчик се осъществява връзка със селищата в Добричка област. Изградената кабелна мрежа в общината и монтираният капацитет в централите дават възможност да се удовлетворят почти 100 % от исканията за телефонни постове, като телефонната плътност достига 38 тел п/100д и е по-висока от средната за областта (35) и за СИРП (35,7). Въпреки това, съществуват определени териториални диспропорции - в селата Оброчище, Преспа, Безводица, телефонната плътност е около два пъти по-ниска, а в селата Бобовец, Ляхово и Храбово не е развита телефонна мрежа. В същото време, в селата Рогачево и Царичино телефонната плътност е около два пъти по-висока, а в Кранево достига до 73 тел.п./100д. За град Балчик плътността е 48 тел.п./100д.

Състояние на околната среда

Наблюдението и контролът върху състоянието на околната среда се провежда по компоненти на средата и фактори, съгласно специализираната и обновена по стандартите на ЕС законова рамка.

Като цяло, районът е екологически чист. За това допринася силно редуцираното индустриално производство, добрият мениджмънт в локализациите с големи антропогенни натоварвания (Албена и гр.Балчик) и естествената проветривост на района.

Състояние на атмосферния въздух

Общината се отличава с нисък потенциал на замърсяване на атмосферния въздух. На територията ѝ липсват източници и условия за създаване на трайна зона на замърсен атмосферен въздух. Автотранспортът, особено през активния туристически сезон, изхвърля в атмосферата главно въглеродороди, азотни и серни окиси и оловни аерозоли. Разрастването на автомобилните потоци, остаряването и износването на голяма част от моторните превозни средства, представляват неблагоприятна перспектива за влошаване на екологическите характеристики на въздуха в прилежащите на пътните артерии райони.

Друг източник на замърсяване на атмосферния въздух е битовия сектор в населените места, който през отоплителния период отделя в атмосферата прах, серен двуокис, сажди.

Поради липса на големи източници на атмосферно замърсяване, на територията на общината не е установено систематично измерване на концентрациите на основните вредности в атмосферния въздух. Наблюдения се извършват само чрез мобилни станции за емисионен контрол на РИОСВ – Варна.

През 2001 г. в гр.Балчик са правени замервания на серен диоксид, азотен диоксид и оловни аерозоли. За серния диоксид концентрациите са под допустимите. Мониторингът за азотния диоксид сочи, че регистрираните най-високи среднодневни концентрации са 16% от ПДК и не крият здравен риск. Замерванията за праха показват *силна запрашеност във всички пунктове*.

Състояние на водите

Недоизградените канализационни системи на Кранево и гр.Балчик, както и липсващите такива в останалите селища и селищни образувания, са безспорен източник на замърсявания на плитките подпочвен води. В крайбрежната зона, този дефицит се превръща и във фактор за активиране на свлачища. Безпроблемен в това отношение е само к.к.Албена.

Замърсяване на акваторията на Добруджанското черноморско крайбрежие. От данните на периодични изследвания се констатира, че от к.к.Албена до нос Шабла се забелязва устойчива тенденция към *превишаване концентрацията* на нитратен азот, а в някои случаи, и на амониев азот, перманганатна окисляемост и БПК-5. Показателите нарастват от юг на север, което показва влияние върху замърсяването от източници извън обсега на общината. Това може да се обясни с посоката на морските течения, идващи от североизток от акваторията, намираща се в близост до делтата на Дунав.

Към общото фоново замърсяване на морето се прибавят и локални изхвърляния на непречистени или частично пречистени отпадъчни води, които имат незначително участие за влошаване качествата на морската вода.

Състояние на почвите

Потенциален източник на замърсяване на почвата с органични вещества са торищата на животновъдните ферми, които доскоро са съществували. Потенциална опасност от замърсяване са и депата за битови и промишлени отпадъци. В повечето населени места и особено около тях, безразборно се изхвърлят битови, строителни и други отпадъци, а районите на законно отредените сметища не са в добър вид.

Крайбрежната ивица се замърсява с битови отпадъци (от туристическа дейност) и с окислен нефт. Замърсяването с него е епизодично и се дължи на пренос от северното водно течение, аварии или незаконно изпускане на трюмни води от преминаващи кораби.

Сериозна заплаха за почвите е и изявената в района ветрова ерозия.

5. Водостопанска характеристика на общината.

5.1. Водоснабдителни и канализационни системи;

Водоснабдяване

Питейната вода в община Балчик се добива от два водоносни хоризонта чрез каптирани извори и сондажни кладенци. Водоснабдяването на населените места и курортните комплекси се осъществява от водоснабдителни групи "Балчик", "Оброчище", "Дропла" и множество местни водоизточници. Самостоятелно водоснабдяване имат селата Кранево,

Оброчище и Църква. Някои села като Гурково и Тригорци се водоснабдяват чрез отклонение от магистралния водопровод от Шабленските сондажи към Добрич, пресичащ община Балчик от изток на запад. Населените места се водоснабдяват от помпените станции /ПС/ Балчик 1 и 2, Царичино, Дропла, Кранево, Рогачево, Оброчище, Църква, Гурково, Дъбрава и ПС Албена (за к.к.Албена). По-голямата част от населените места и к.к.Албена имат селищни водоеми с достатъчен обем, но за град Балчик е необходимо завършването на водоема при ПС Царичино, който да служи като денонощен изравнител.

Всички населени места в община Балчик са водоснабдени, няма населени места с режим във водоснабдяването, но *относителният дял на полезно използваната от общата подадена вода непрекъснато намалява, поради лошото състояние на водопроводната мрежа.*

Външната водопроводна мрежа за общината е с обща дължина 283 км, като около 70% от нея е с азбестоциментови тръби. Вътрешната мрежа е 202 км, като азбестоциментовите тръби са над 80 % от общата дължина. Водоснабдителната мрежа е изградена основно в периода 1953-1960г и гумените уплътнители на свързките на тръбите са крайно износени, което е причина за *чести аварии и големи загуби на вода. Подмяната на водопроводите е основният проблем за водоснабдяването на населените места.*

Канализация

Изградена канализационна мрежа има само в курортните селища по крайбрежието – гр. Балчик, с.Кранево и к.к. Албена.

Към този момент, общо за града е изградена 47 % от канализацията. На север от града е разположена съществуващата пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ), която има само механично стъпало и е с капацитет от 68 л/с. В непосредствена близост до нея се намира площадката за новата пречиствателна станция, която е в процес на строеж. Схемата за пречистване е класическа - механическо и биологично стъпало и два основни потока за пречистване. Площадката на новата ПСОВ (предвидена между буни 211 и 212 с усвояване на терен от морето) е на север от града, на разстояние около 800 м. Приемник на пречистените води се явява Черно море (II категория приемник). ПСОВ-Балчик е предвидено да пречиства отпадъчните води, формирани изцяло в града, които имат чисто битов характер.

В к.к. Албена е изградена канализационна мрежа, отвеждаща отпадъчните води от комплекса до ПСОВ "Албена" (западно от комплекса) с биологично пречистване и водно количество 116 л/с. В село Кранево степента на изграденост е едва 35%, а легловата база е за 10 000 д. В останалите населени места няма изградена канализационна мрежа и пречистване на отпадъчните води. В повечето случаи се използват септични и попивни ями или отпадъчните води свободно се изпускат в деретата, което води до замърсяване на подземните води и провокира свлачищни процеси.

Необходимо е доизграждане на канализационните мрежи в Балчик и Кранево, както и изграждане на нови канализационни мрежи и съоръжения за новите жилищни и вилни имоти по крайбрежието.

5.2. Напоителни и отводнителни системи;

Поливното земеделие в община Балчик е история. Напояваните земи до 1990 г. са били 2,1 % от обработваемата земя - основно в долината на р. Батова. Напоителна система “Батова” е “съживявала 4000 дка плодородна земя (лозя, овощни градини, фуражни култури). Други 3200 дка са били напоявани от малки напоителни системи от сондажни кладенци.

Поливното земеделие е една от решаващите предпоставки за изграждане на ефективен и конкурентноспособен аграрен сектор. Макар и с ограничени площни възможности, поливните съоръжения и площи в общината би трябвало да се възстановят. Допълнителен мотив е създаването на шанс за устройването на “туристически чифлици” (навлизаща новост в туристическото предлагане) и развитието на биологично земеделие (и като част от туристическа анимация).

Състояние на водите

Недоизградените канализационни системи на Кранево и гр.Балчик, както и липсващите такива в останалите селища и селищни образувания, са безспорен източник на замърсявания на плитките подпочвени води. В крайбрежната зона, този дефицит се превръща и във фактор за активиране на свлачища. Безпроблемен в това отношение е само к.к.Албена.

Замърсяване на акваторията на Добруджанското черноморско крайбрежие. От данните на периодични изследвания се констатира, че от к.к.Албена до нос Шабла се забелязва устойчива тенденция към *превишаване концентрацията* на нитратен азот, а в някои случаи, и на амониев азот, перманганатна окисляемост и БПК-5. Показателите нарастват от юг на север, което показва влияние върху замърсяването от източници извън обсега на общината. Това може да се обясни с посоката на морските течения, идващи от североизток от акваторията, намираща се в близост до делтата на Дунав.

Към общото фоново замърсяване на морето се прибавят и локални изхвърляния на непречистени или частично пречистени отпадъчни води, които имат незначително участие за влошаване качествата на морската вода.

5.3. Хидроенергийни обекти;

На територията на общината няма изградени такива обекти.

5.4. Корекции на реки и брегозащитни съоръжения;

Изградена е корекция на река Краневска на територията на с. Кранево и брегозащитно съоръжение “Дамба”.

5.5. Язовири на територията на община Балчик

Язовирите на територията на община Балчик са два:

- Язовир “Ляхово” съставлява имот с кадастрален № 000042 в землището на с. Оброчище с площ 52.442 дка., собственост на Община Балчик съгласно акт № 550 от 25.01.2001г. Язовирът се ползва, стопанисва и управлява от сдружение за напояване “Батовска долина” с. Оброчище съгласно протокол за предаване от 02.07.2004г.

Обемът на завирените води в язовира е 200 000куб.м. Завирява се от каптаж.Предназначението на язовира е за напояване, рибовъдство и ретензия на високи води .

Технически параметри:

-обем на язовира	-200000 куб.м.
-височина на стената	-10м.
-дължина на стената	-310м.
-ширина на преливника	- 15м.
-преливна височина	- 1.5 м.
-кота на короната	- 39 м.
-кота на преливника	- 37 м.
-тип на основния изпускател	- тръбен
-диаметър на осн. изпускател	- ф 400 мм.

Обекта има разработен аварийен план.

- Язовир “Македонка” съставлява имот с кадастрален № 000340 в землището на с. Гурково с площ 193.074 дка., собственост на Община Балчик съгласно акт № 551 от 25.01.2001г.Язовирът е с 0 куб. м.. Служи за ретензия на високите води.

Обемът на завирените води в язовира е 200 000куб.м. Завирява се от каптаж.Предназначението на язовира е за напояване, рибовъдство и ретензия на високи води .

Технически параметри:

-обем на язовира	-2 100 000 куб.м.
-височина на стената	-10м.
-дължина на стената	-700м.
-ширина на преливника	- 15м.
-преливна височина	- 0.5 м.
-кота на короната	- 142 м.
-кота на преливника	- 140 м.
-тип на основния изпускател	- тръбен
-диаметър на осн. изпускател	- ф 400 мм.

6. Транспортна характеристика на общината.

Транспортна инфраструктура

Първокласният път I-9 (с европейска категоризация E87) е *основният обслужващ път* за общината. Той обслужва крайбрежното направление: Румъния /Дуранкулак/- Балчик-Варна-Бургас-Малко Търново - Турция. Пътят обслужва главно туристическите потоци по крайбрежието и преките връзки с регионалния център Варна. От общо 30 км участък в територията на общината, половината е в добро състояние, а останалата – в средно.

Другите пътни направления са ориентирани към областния център Добрич и обслужват територията “в дълбочина”. Това са второкласните пътища II-27 (Балчик-Соколово-Сенокос-Добрич, 26,6 км) и II-71 (Оброчище-Батово-Стефаново-Добрич, 7 км). При необходимост, път II-27 би могъл да

бъде най-кратката пътна артерия за сухоземно прехвърляне на товари от пристанище Силистра към пристанище Балчик и обратно.

Северозападното направление на общината се обслужва от прекатегоризирания от IV в III клас път 9002 (*Царичино-Дропла-Генерал Тошево*), с обща дължина 23,6 км, от които половината са в средно, а другата половина - в лошо експлоатационно състояние. Третокласният път III-902 (*Оброчище - Кичево - КК "Св. Константин" – Варна*) само започва на територията на общината, но по цялото си протежение преминава паралелно на първокласния път I-9 в тил и успешно се използва за поемане на товарното и транзитното движение, особено в летните месеци.

Общата дължина на републиканската пътна мрежа в община Балчик е 91,4 км, като по-голямата част от нея е в добро състояние, но 17,8% (основно бившия четвъртокласен път), са в лошо състояние. Заедно с добрата пространствена организация и гъстота ($174\text{км}/1000\text{км}^2$)¹⁵; може да се твърди, че *изградеността на републиканската пътна мрежа в общината е добра*.

Общинската пътна мрежа включва 108 км бивши четвъртокласни пътища и 28 км местна пътна мрежа, обслужваща главно вилните зони. Гъстотата на пътната мрежа за общината е $193\text{ км}/1000\text{км}^2$. Тя е по-висока от средната за областта (177) и средната за страната (162). От общо 22 населени места, 15 се обслужват от общински пътища, изградени предимно с асфалтова настилка. И общинската пътна мрежа е със сравнително добра оценка, като само 20% от нея са в лошо експлоатационно състояние.

Като цяло, пътната мрежа в общината е добре развита и в относително добро състояние. Достъпността до областния център, както и до регионалния център Варна не е проблем, особено от крайбрежната част на общината, която се обслужва от първокласния път. Поради по-лошото състояние на бившия четвъртокласен път 9002, има известни затруднения за придвижване до общинския център от най-далечната, северозападна част на общината. Отделни участъци от общинските и особено местните пътища, са в лошо състояние и се нуждаят от ремонт и реконструкция.

Пристанище Балчик е част от пристанищен комплекс Варна. Изградено е и функционира от 1969 г. Нареща се на трето място по големина сред пристанищата по Черноморското ни крайбрежие. Разполага със 165 м кейове, оборудвани с два 5-тонни портални крана. Пристанището може да приема до 2 малки кораба (5000-6000т.). За обработване на товарите се използват 1932 кв.м. открити складови площи, граничен контролно-пропускателен пункт и 250 м вътрешен път. Товарите от и за пристанището се превозват с автомобилен транспорт. Профилирано само като товарно, през пристанището се осъществява само износ. Пътническото движение по море се обслужва от морска гара Балчик. Извършва се с хидробуси до КК "Златни пясъци" и "Св. Св. Константин" до Варна, от където се осъществява връзката с Южното Черноморие. Основният пътнико-поток е туристически и е намалял

¹⁵ Равна на средната за страната и малко по-висока от средната за областта-171/1000;

чувствително. От 1983 г. в град Балчик е изградено Яхтено-рибарско пристанище с капацитет за 70 яхти. Пристанището е собственост на община Балчик .

III. АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНИТЕ БЕДСТВИЯ И ПРОГНО ЗА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ ТЯХ

1. Анализ на възможните бедствия и прогноза за последиците от тях върху населението, националното стопанство / икономиката /, инфраструктурата и околната среда.

Възможни бедствия, аварии и катастрофи на територията на Община Балчик.

- **бедствия** - земетресения, наводнения, суша, бурни ветрове, смерчови явления, прашни бури, горски и полски пожари, градушки, снегонавявания и обледявания, огнища на заразни болести и епидемии по хората, животните и растенията;

- **аварии** - в рисковите обекти, работещи с взриво и пожароопасни материали;

- **катастрофи** - пътно-транспортни, с плавателни съдове и от преднамерени действия.

Характеристика на възможните последици

1.1. Земетресения.

Територията на България е характерна с висока сеизмична активност и е сред класифицираните като "втори ранг земетръсно-опасни участъци" по Земята. Тази територия попада под въздействието както на вътрешни, така и външни за страната сеизмогенни райони очакван магнитуд до 8 по скалата на Рихтер.

Територията на общината се намира в Шабленската сеизмична зона с дълбочина на земетресенията до 20 км., интензивност VII - IX-та степен по скалата на МШК - 64 и магнитуд - 7,6-8,0 степен по скалата на Рихтер. На север от общината се намира Вранчанския сеизмичен район, а на запад Горнооряховската сеизмична зона, които оказват влияния върху сеизмичната обстановка в района.

Според допълнително натрупаната информация по отношение на възможните сеизмични въздействия на територията на страната, на места в отделните сеизмични райони е възможно да се реализират земетресения и с по-голяма интензивност от посочените в картата за сеизмично райониране от 1987г.

1.2. Радиационна авария в АЕЦ "Козлодуй" .

Община Балчик е възможно да се окаже в условия на повишена радиоактивност при авария в АЕЦ "Козлодуй". Ще се заразят в определена степен въздуха, почвата, водата, селскостопанската продукция, хората и

животните на открито, сградите и съоръженията от изхвърлените радионуклеиди.

Радиационна обстановка на територията на общината може да се очаква при възникване на авария в АЕЦ извън страната и трансграничен пренос на радиоактивни продукти.

Възможно е общината да бъде радиоактивно замърсена от трансграничен пренос на радиоактивни вещества, като най-вероятно е това да стане при авария в АЕЦ "Черна вода" в Р Румъния.

Потенциално опасни са и централите намиращи се на територията на Украйна и в други европейски страни.

1.3. Промислени аварии, свързани с отделяне на токсични вещества.

При транспортни произшествия и **технологични аварии в обекти, работещи с нефт, нефтени продукти и природен газ** ще се създадат условия за замърсяване и реална опасност за населението.

Увеличава се тенденцията на разпиляването на **живак, пестициди и други химикали** при тяхното неправилно използване и неправомерно пренасяне и транспортиране.

Условия за замърсяване и опасност за населението могат да предизвикат **нефтени разливи** в Черно море.

1.4. Биологично заразяване на хора, животни и растения.

Съществуващите производствено-икономически условия и структура на селското стопанство в страната, географското разположение на общината и влошената международна епизоотична и епифитотична обстановка, недостатъчният контрол при търговията и вносно-износен режим с живи животни и продукти от животински и растителен произход създават условия за възникване на **огнища на биологично заразяване**.

Огнища на биологично заразяване са територията с намиращите се на нея хора, животни, съоръжения, материални ценности и околната среда, подложени на непосредственото въздействие на бактериалните агенти и токсини, които са в състояние да бъдат източници на разпространение на инфекциозни заболявания сред хора, животни и растения.

Възникването на огнища на биологично заразяване може да стане чрез вдишване на заразен въздух, употреба на заразени хранителни продукти и вода, чрез ухапване от заразени насекоми, кърлежи или гризачи, а също и при установяване на контакт с болни хора, животни или заразени предмети. Чрез въздушни маси може да бъде пренесена популация от насекоми. Не е изключена и диверсия - най-често се заразяват водоизточници, складови помещения, фуражи, земеделски площи.

Размерите на огнището на биологично заразяване зависят от биологичните агенти, техните количества и методите на приложение, от плътността на населените места, от наличието на възприемчиви животни и

растения, от метеорологичните условия, от годишния сезон характера на времето в момента на появяването им.

1.5. Масови горски и полски пожари.

Пожарът - неконтролируемо горене във времето и пространството, свързано със заплаха за собствеността, живота и здравето на хората, **като стихийно бедствие за общината, е особено характерен за големите горски и полски масиви** и възниква от гръмотевични бури, умишлено или при нарушаване на технологичната дисциплина в обектите на дървообработващата и текстилната промишленост, работещи със синтетични влакна, багрила, взривоопасни, леснозапалими и горими материали, отделящи силно токсични вещества.

1.6. Наводнения

Наводненията представляват временно заливане на значителна част от сушата. Катастрофално наводнение е това, при което височината на водния стълб е повече от 1 метър. В община Балчик наводнения могат да се получат при проливни дъждове и при интензивно топене на снеговете. На територията на общината няма изградени големи язовири, които да създават предпоставки за катастрофални наводнения. При евентуални наводнения ще бъдат наводнени ниските части в населените места, ще бъде нарушена пътната настилка, ще се затлачат деретата в населените места от общината.

Частични наводнения по бреговата ивица на Черно море възникват при бурни и продължителни източни ветрове и силни земетресения с епицентър в морето. При проливни дъждове се предизвикват локални наводнения в населените места, в следствие на недобре изградените и поддържани водосточни системи.

1.7. Снегонавявания и обледявания

Рязката промяна на температурата през зимата довежда до обилни снеговалежи, съпроводени със силен вятър. Образуват се снежни преспи и може да възникне усложнена обстановка в участъци от републиканската пътна мрежа. Обледяват се електропреносната мрежа и откритите съобщителни съоръжения. Обледяват се електропреносната мрежа и откритите съобщителни съоръжения.

Снежните бури и снегонавявания, като бедствено явление се проявяват в община Балчик, където обширни райони остават с нарушено електро и водоснабдяване, снабдяване с храна, фураж и с прекъснати транспортни и свързочни връзки.

1.8. Засушавания, градушки, гръмотевични и ветрови бури.

Климатичните особености на общината създават възможност за възникване на продължителни **засушавания, смерчове, бури, градушки** и други, които нанасят значителни материални щети.

Съществен проблем за общината са **засушаванията** и малкото източници на питейна вода, които не се използват навсякъде целесъобразно.

През 30-40 години се проявяват **дълготрайни засушавания**, възникващи в резултат на циркулационни процеси през лятото и есента и предизвикват спадане на почвените влагозапаси и косвено влияят върху масовите полски и горски пожари. **Засушаването** през последните години се очертава като един от основните проблеми в община Балчик.

Големи щети на селското стопанство ежегодно нанасят **градушките**, поради слабата въоръженост за борба с градушките.

Смерчовите явления нанасят значителни щети, когато преминават над населени места, стопански обекти, горски и земеделски масиви, като не са изключени поражения на животни, а даже и човешки жертви. Те, като правило, трудно се прогнозират.

1.9. Свлачища и срутища .

На територията на общината могат да възникнат бедствия, причинени от **свлачища и срутища**. Регистрирани са 9 свлачищни района по Черноморското крайбрежие, от които 1 е в активен стадий на развитие, 2 са потенциални и 6 - условно стабилизирани. Движението на земните пластовете и свлачищата представлява огромна заплаха за редица населени места.

1.10. Терористични действия

В условията на усложнена криминогенна обстановка и в резултат на **терористични действия** е възможно преднамерено предизвикване на бедствия, аварии и катастрофи с тежки последствия.

2. Определяне на потенциално опасните обекти и критичната инфраструктура в общината. /от национален регистър /

2.1. Определяне на значимите критични места и потенциално опасните обекти (инфраструктура, производства) на територията на общината;

2.2. Определяне на критичната инфраструктура (за общината);

2.3. Категоризация на потенциално опасните обекти по степен на уязвимост, важност и риск за населението;

2.4. Карта/и на общината с уязвимите (критични) места, критичната инфраструктура и потенциално опасните обекти (включително зоните им за аварийно планиране).

3. Изводи от анализа на възможните бедствия.

Прогнозата на възможните събития показва, че тяхното проявление ще доведе до сериозни затруднения в нормалната работа на инфраструктурата в района на бедствие, ще се нарушат жизнено важни системи за управление и нормалното функциониране на националното стопанство.

С разработването на Плана за защита при бедствия в Община Балчик се цели създаване на необходимата организация за предприемане на своевременни мерки за защита на живота и здравето на хората, на околната

среда и за адекватни действия на органите за управление и силите за реагиране при възникване на бедствия, аварии и катастрофи.

Поддържане на непрекъснато оперативно дежурство в общината и формиранията на юридическите лица.

Осигуряване и поддържане в постоянна готовност на комуникационно-информационната система, както и наблюдение, анализ и оценка на обстановката.